

HALK ŞİİRİNDE GELİN-KAYNANA *

Dr. Doğan KAYA

Toplumun en küçük parçası olarak nitelediğimiz ailenin kurulması ve sağlıklı yaşaması, her insan için hayati önemi haiz konuların başında gelir. Bunu önemli kılan da, ömrünün belki de en uzun bölümünü birlikte olacağı bir başka kişiyle yaşaması gerçeğidir. Hele bu evlilik ayrı bölgeden, ayrı karakterde, ayrı kültür ve terbiye ile beslenmiş kişilerle oluşturulmuş bir evlilikse, birlikte mutlu bir hayat geçirmenin zorlukları daha fazla kendisini hissettirir.

Bunun yanı sıra Türk aile yapısının çoğunda, baba, anne ve çocuklar olarak tarif ettiğimiz aile düzeninden farklı olarak bir de evde dede ve babaanne / anneannenin bulunması söz konusudur. Bu da, ilerleyen zaman içerisinde, gün boyu evde birbiriyle yaşamaya mecbur olan gelinle ve evin önceki fertleri arasında çeşitli problemlerin ortaya çıkmasına yol açar. Geçimsizlik kayınbaba / kayınpeder / gelinden ziyade, kaynana / gelin arasında olur.

Biz bu çalışmada, konuyla ilgili olarak anonim halk şiiri şekillerinden olan mani ve âşık edebiyatı alanında söylenmiş şiirlerden tespit edebildiğimiz örnekleri değerlendirmeye tabi tuttuk. Konunun Türk halk şiirinde hem de azımsanmayacak miktarda yer alması, Türk ailesinin içinde bulunduğu durumunun ne boyutta olduğunu sergilemesi bakımından oldukça önemlidir. Gerçi günümüzde, -bilhassa şehirlerde- genç çiftler, genellikle kendilerine ait bir evde, büyüklerinden ayrı olarak yaşamaktadırlar ve bu da kısmen gelin-kaynana geçimsizliğini asgariye indirmektedir. Ne var ki, kırsal kesimlerde hâlâ büyüklerle birlikte aynı evi paylaşma, onlarla birlikte yaşama, hayatiyetini sürdürmektedir. Bunun varlığı öyle sanıyoruz ki, gelin-kaynana geçimsizliğini devam ettirecektir.

Oğlunu evlendirmeden önce ideal bir kaynana olacağını gelini diğer bir kızı olarak göreceğini sık sık söyleyen kadınla, kaynanasını annesinin yerine koyacağını, örnek bir gelin olacağını söyleyen kızın ifadeleri sözde kalır, kısa bir zaman sonra geçimsizlikler ortaya çıkar.

Nitekim şu manide;

Kemer bağla beline

Şerbet verim eline

Sen gelinim olanda

Hına koyum teline

diyen kaynana gider, yerine;

* Yayımlandığı yer: *Âşık Edebiyatı Araştırmaları*, İstanbul, 2000, s. 341-360.

*Sokakta geziyorsun
Oğlumu üzüyorsun
Sende ne güzellik var
Maymuna benziyorsun*

diyen kaynana gelir. Aynı şekilde;

*Kaynanalar hacıdır,
Başımızın tacıdır.*

diyen gelin, zamanla kaynanasına;

*Gelinler mor çiçektir
Hep sözleri gerçektir
.....
Kaynanalar yılandır
Hep sözleri yalandır¹*

demeye başlar. Kimi zaman *gelin-kaynana* sürtüşmesi düzgülere de konu olmuştur.

*Kulhüvallahü Ehad
Kaynanamın başı sakat
Kaynanamdan ayrılırsam
Oh ne rahat oh ne rahat*

*Kulhüvallahü Ehad
Kaynanasız evler rahat*

Gelin açısından *kayınbaba* için bir şikâyet söz konusu değildir.

*Yar gül takıp teline
Elin vurup beline
Koy sağ olsun kaynata
Hürmet eder geline*

Bu gerçekler bilindiği için, düğünlerde eğlence sırasında kaynanaya halk;

*Kaynanası geline Mısırı öğdüm attım
Değneğinle buyurma Kapıda feriklere
Her yaptığın kusuru Cahil gelinciğini
Kaynanaya duyurma Koşma ağır işlere*

*O güzel gelinime
Münafıklık eyleme*

¹ Şevket BEYSANOĞLU, **Diyarbakır Folkloru**, Diyarbakır, 1943, s. 238.

*Evde söylenen sözü
Mahallede söyleme*

şeklinde, geline de;

<i>Kalk sabahtan a gelin Süpür evin tozunu Sakın iki eyleme Kaynananın sözünü</i>	<i>Kapısının önünde Bak kuyuya kuyuya Kaynanan çekişende Al güğümü git suya</i>
---	---

*Bu gelinin adı Fatma
Kaşları var çatma çatma
Darılıp sofradan kalkma
Kaynananın döşeğini
Pat diye yere atmaa²*

diyerek öğütler verir.

Gelin-kaynana manileri, genellikle müstakil olarak ortaya konulmuşlardır. Bunun yanında karşılıklı söylenmiş gelen-kaynana manileri de yok değildir. Biz örnek olması bakımından Kastamonu yöresinde söylenen manileri kaydediyoruz.

Kaynana

*Kayınnayım bakarım
Kız görmeğe çıkarım
Eğer kız beğenirsem
İki beşli takarım*

*Gelin kırkım dolmadı
Böyle hilaf olmadı
Kaynananla uğraşma
Daha kınan solmadı*

*Seni evden atdurun
Altınları satdurun
Akşam oğlun gelince
Sana dayak atdurun*

*Seni düzenci seni
Hani severdin beni
Dilin tut hanım gelin*

Gelin

*Herşey yaparsın kaynana
Beşli takarsın kaynana
Daha kırkım çıkmadan
Başa kakarsın kaynana*

*Gelme benim odama
Karışma benim modama
Saçlarını yolarım
Gözükürüm adama*

*Oğlun bensiz yatamaz
Altınları satamaz
Ben oğlunu kandırdım
Bana dayak atamaz*

*Evinin önünde arı
Entari giymiş sarı
Sen beni eve koyma*

² Ragıp MEMİŞOĞLU, *Köy Düğünlerinde Gelin; Kaynana Türküleri*, **Türk Folkloru**, C. IV, S. 41, 12.1982, s.17.

<i>Bu evde komam seni</i>	<i>Paçası boklu karı</i>
<i>Gel enne deyve bana</i>	<i>Tatlı söyle sözünü</i>
<i>Kanım kaynasın sana</i>	<i>Sat evdeki kızını</i>
<i>Böyle durgun durulmaz</i>	<i>Karışmazsan işime</i>
<i>Oturalım yan yana</i>	<i>Öperim gül yüzünü</i>
<i>Herşeye karıştı elim</i>	<i>Canımdan bıktım ana</i>
<i>Benim de durmadı dilim</i>	<i>Canını sıktım ana</i>
<i>Hakkımı helâl ettim</i>	<i>Hakkını helâl eyle</i>
<i>Kızımdan tatlu gelin</i>	<i>Hatırın yıktım ana³</i>

Birbirini hor görüp beğenmeme, sopa ile tehdit etmeye kadar varan sözlere dikkat edildiğinde, iki tarafın da kendisini haklı gösterme gayreti içinde görülür. Biz, elimizdeki örneklerden hareketle gerek gelinin gerekse kaynananın birbirlerine karşı takındıkları tavırları tespit etmeye çalıştık. Bunları aşağıda gösteriyoruz.

Gelin kaynanaya karşı olumsuz tavır içindedir. Nadir de olsa (Md.13, 14, 15) olumludur.

1. Kaynanaya kötü niyet beslenir ve beddua edilir.
2. Kaynananın ölümünü ister.
3. Kaynananın haline şükretmesi istenir.
4. Kaynanaya oğlunun hatırına sevgi besler.
5. Kaynanayı başka dinden olanlara, kusurlu ve kabahatli kişilere, bazı nesne ve hayvanlara benzetir.
6. Evin sözü geçenin kendisinin olacağını ima eder.
7. Kaynananın evde iş yapmasını ister.
8. Kocasının kendisini sevdiğini söyleyerek kaynanaya nispet yapar.
9. Kaynanayı dövmekle ve kendisini aç bırakmakla tehdit eder.
10. Kaynananın kusurları başa kakılır, hakaret edilir.
11. Yaptıklarına karışılmasını istemez.
12. Kaynananın eli ve diliyle tatsızlık vermesinden şikâyet edilir.
13. Kaynanadan yardım bekler.
14. Kaynana yüceltilir.

³ Ata ERDOĞDU, **Kastamonu Folkloru 1**, Kastamonu, 1991, s. 196-197, / Ata ERDOĞDU, **Kastamonu Folkloru 2**, Kastamonu, 1993, s. 159.

15. Kaynanadan helallik ister.

Kaynana ise, geline karşı şöyle tavır takınır:

1. Geline beddua eder.
2. Gelini bazı kişi, nesne ve hayvanlara benzetir.
3. Gelini dövmekle ve evden kovmakla tehdit eder.
4. Gelini boşatıp, oğlunu başkasıyla evlendirmek ister.
5. Gelinin varlığından rahatsız olur.
6. Oğluna serzenişte bulunur.
7. Oğlunu gelininden kıskanır.
8. Gelinle baş edemeyip, fazla dilleşmek istemez.
9. Evde egemen olmak ister, geline iş buyurur, sopa ile tehdit eder..
10. Gelini töre bilmemekle, görgüsüzlükle suçlar.
11. Gelinin yemesine, içmesine, süslenmesine müdahale eder; kusurlarını başa kakar.
12. Kendisini ideal kaynana olarak gösterir.
13. Özeleştiri yapar.
14. Gelininden memnundur, ona helallik verir.
15. Nadiren de olsa gelinini över.

Görüldüğü gibi gelin-kaynana geçimsizliği hat safhadadır. Her ikisinin birbirine olumlu yaklaşması, nadir rastlanan bir durumdur. Konuya yukarıdaki çerçevede içinde baktığımızda gelin-kaynana geçimsizliğine yol açan sebepleri ana hatlarıyla şöyle sıralayabiliriz:

1. Gelin ve kaynanana arasındaki nesil farkına bağlı olarak yeme-içme, ev işi, giyim-kuşam ve süslenme vs. gibi hususlarda ortaya çıkan pürüzlerin giderek artması,
2. Gelin ve kaynananın aylar hatta yıllarca gün boyu birlikte kalmalarının doğurduğu sıkıntılar,
3. Kaynananın doğurup büyüttüğü, bütün sevgisini verdiği oğlunu, el kızına kaptırmasının doğurduğu olumsuz duygu ve düşünceler,
4. Her ikisinin de evin yegane hakiminin kendisi olduğu düşüncesi,
5. Kaynananın varlığından rahatsız olan gelinin bağımsız, kendine ait bir evde zevkine göre yaşama arzusu.
6. Her iki tarafın birbirine karşı anlayışsız davranması.

İnsanların tüm güzelliklerini  irlerle ebedile tirmesi tarih boyu bütün milletlerde var olan bir gerçektir. Ama bu gibi olumsuzlukların açık yüreklilikle ve ince sanat çizgileri çerçevesinde takdim edilip meseleye estetik boyut kazandırmak da galiba Türk milletine has özelliklerden biridir.

METİNLER

GELİN MANİLERİ*

Gelin-kaynana ge imsizliğinin tabii sonucu olarak ortaya çıkmış olan manilerdir.  ođunluđu gelinlerin Őik yeti olarak karŐımıza çıkan bu manilerde, kaynanayı kıskandırma düşüncesi, nefret ve beddua gibi huuslar görülür.

Kazandaki i� bakla	Gelme benim odama
Mevlâ'm y�rimi sakla	Karışma benim modama
Azrail gelir isen	Saçlarını yolarım
�nce kaynanam yokla	G�z�k�r�m adama

Canımdan bıktım ana	Bahçelerde lahana
Canını sıktım ana	Kestim koydum sahana
Hakkını helâl eyle	Seni dođuran ana
Hatırın yıktım ana	Olsun bana kaynana

Oyna hopla kaynana	K�lekte viŐne kaynana
Gece hortla kaynana	At gibi kiŐne kaynana
Oğlun beni istiyor	Oğlun beni seviyor
�atla patla kaynana	Mutfakta iŐle kaynana

Damda direk kaynana
Őana kürek kaynana
Oğlu eve gelende
Hamıdan zirek kaynana
(Őan a: yaba, hamı: hepsi, zirek: becerikli)

Bağda erik kaynana	Sandığım a�am kaynana
DiŐin gedik kaynana	Kefinin biçem kaynana
Oğlun �erez getirmiş	Benden evvel ölür isen
Sensiz yedik kaynana	Őerbetin i�em kaynana

Herşey yaparsın kaynana	Ecelin yakın kaynana
Beşli takarsın kaynana	Ő�kret halan kaynana

* Maniler, kafiyelerinin alfabetik durumuna göre sıralanmıŐtır.

Daha kırkım çıkmadan Allah'a dileğim var
Başa kakarsın kaynana Yana dilin kaynana
(*halan* : haline)

Bağda biber kaynana Bahçelerde lahana
Oğlun kibar kaynana Kıydım koydum sahana
Gerdek ertesi sabah Hiç ömrümde görmedim
Yat da geber kaynana Böyle gâvur kaynana

Bağda havuç kaynana Çarşıda nohut kaynana
Oğlun çavuş kaynana Oğlunu okut kaynana
Ben koltuğa girdim mi Aldığı ilk maaş ile
Burdan savuş kaynana Kefenin dokut kaynana

Kazanı düz koy kaynana Ne çay kaldı ne şeker
Suyunu süz koy kaynana Yağ kalmadı şişede
Oğlun beni seviyor Sen her şeye karışma
Yüreğen buz koy kaynana Oturuver köşede

Meşeye gel meşeye Aha bu kaynananın
Çık kaynana köşeye Hiç erilmez fendine
Oğlunla ben yatacam İyi söyle a karı
Kolonyalı döşeğe Laf söyletme kendine

Karışma sen işime Ayakkabı giyerim
Düşme benim peşime Topukları dar diye
Çenesi düşük karı Kaynanamı severim
Vururum altın dişine Güzel oğlu var diye

Harman yeri yarıldı Ekinlerin yulafı
Kaynanam bana darıldı Kaynana bilir lafı
Darılırsa darılısın Her nereye varırsa
Oğlu bana sarıldı Ağzında gelin lafı

Kaynanamı n'itmeli Kaynanayı n'etmeli
Merdivenden itmeli Kaynar kazana atmalı
Kaynar sacın üstüne Yandım anam dedikçe
Tavuk gibi atmalı Altına odun atmalı

Suratı dürük karı Evinin önünde arı
Dudağı yürük karı Entari giymiş sarı
Dönüveririm sırtımı Sen beni eve koyma
Ayağı çarpuk karı Paçası boklu karı

Ocak başı kemeri
Kaynanamın damarı
Tut kaynana dilini
Şimdi yersin şamarı

Kaynananın gâvuru
Canı candan ayırır
Çıkmış dağlar başına
Oğlum diye bağırır

Kaynananın gâvuru
Canı candan ayırır
Merak etme efendim
Allah bizi kayırır

Kaynananın hırkası
İğne tutmaz yakası
Akıllı dur kaynana
Yersin gelin sopası

Yumurtanın sarısı
Yere düştü yarısı
Görümcem verem olmuş
Kaynanama darısı

Yumurtanın sarısı
Yere düştü yarısı
Küllükte bir it ölmüş
Kaynanama darısı

Alçacık duvar başı
Yediğin bulgur aşısı
Teneşirde yıkansın
Kaynanamın kel başı

Kaynanam kara tazı
Ürüyor bazı bazı
Ürdüğünde değilim
Isırır bazı bazı

Kaynanam kara testi
Beni oğluna kesti
Kesti ise ne yaptı
Akşam bağrına bastı
(kesmek : aleyhine konuşmak)

Telgrafın direği
Kaynananın yüreği
Şeytan bana diyor ki
Kır başında küreği

Seni bunak it seni
Hani severdin beni
Sabahları yattığım
Kaynatama deme emi

Eve serdim kilimi
Tut kaynana dilini
Akşam oğlun gelirse
Kırar kambur belini

Yere serdim kilimi
Kıs kaynana dilini
Kısmaz isen dilini
Niçin aldın gelini
(metin : başedilmez)

Kaynananın metini
Yılan yiye etini
Üstüne dokuz mertek
Ben verem diyetini

Duvar dibinde kazık
Kaynanam öldü yazık
Öldüğüne yanmam da
Giden oduna yazık

Karşıda vardır gedik
Olmuşsun deli hödük
Oğlun şeker getirdi
Sensiz oturduk yedik

Evden bir şey satamam Kaynanayı ağlayam
Kaynanama atamam Çift direğe bağlayam
Kaynanam yatmayınca Oğlun elinden alam
Ben yatağa yatamam Mezarlığa yollayam

İşi işe katarım Sandığın açam dedim
Saçlarını tutarım Kefinin biçem dedim
Sen yatmama karışma Haftasına sürmeye
Öğleyece yatarım Yerine geçem dedim

Şöyle inatçı karı Çayırdan ot yolarım
Ömrümde hiç görmedim Parmağıma dolarım
Sana gelin olalı Çok söyleme kaynana
Oturup dinlenmedim Saçlarını yolarım

Irafa tabak koydum Eve misafir gelince
İçine kepek koydum N'etceğimi şaşırıram
Kaynanamın adını Kaynanamın yüzünden
Zincirli köpek koydum Yağsız hamur pişiririm

Irafa fincan koydum Irafa sahan koydum
İçine mercan koydum İçine tahan koydum
Kaynanamın adını Kaynanamın adını
Boccikli sıçan koydum Kuyruklu sıçan koydum
(boccik : kuyruklu)

Yediğime karışma Çayı şekeri pirinci
Hasta olup şişersin Kilitte durdurursun
İnşallah azgın karı Böyle kaynanaların
Sen elime düşersin Allah huyu kurusun

Kaynananın iyisin Kaynanam kara tarak
Derin kazın kuyusun O da başıma batar
Yedi mertek üst üste Kaynatam koyun iti
Varsın orda uyusun O da çöplükte yatar

Yük üstünde kediler Bahçedeki çiçekler
Miyav miyav dediler Yüklükteki döşekler
İki gelin bir oldu Kaynanamdan kıymetli
Kaynanayı yediler Ahırdaki eşekler

Kaynanalar hacıdır Ay ışığı ışıktır
Başımızın tacıdır Yüküm şimşir kaşıktır

Çok sağ olsun kaynana Çok söyleme kaynana
Oğluna duacıdır Oğlun bana âşıktır

Karşı kapı kalındır Senin gibi kaynana
Kaynanam çok zalimdir Yaptığını başa kor
Ne kadar zalim olsa Pişirdiğin yemeği
Oğlu benim malımdır Git de oğlanına sor

Oğlun beni seviyor Pişirdiğin çorbaya
Sarı lira veriyor Herkes kaşık karıyor
Çatla patla kaynana Bu karının sözüne
Kucağına alıyor Adam deli oluyor

Süt ocakta pişiyor Dağlar başı ışıktır
Pişiyor da taşıyor Gün dağa yaraşıktır
Kör olası kaynanam Kaynanam beni sevmez
Oğlun beni boşuyor Oğlu bana âşıktır

Ocak başı yarılmış Gökte yıldız yüz atmış
Kaynana bana darılmış Allah neler yaratmış
Darılırsa darılsın Anası külden kömürden
Oğlu bana sarılmış Oğlunu kostak yaratmış

Ocak başında kutu Kaynananın domuzu
İçinde çörek otu Dolmaya katar tuzu
Kaynana sıçan b..u Şimdi oğlun gelince
Oğlu da altın topu Başa yersin topuzu

Ben sen gibi deliye Tatlı söyle sözünü
Söylemem ki sözümü Sat evdeki kızını
Her ne ederse etsin Karışmazsan işime
Yumuveririm gözümü Öperim gül yüzünü

Oğlun bensiz yatamaz Hindimin içi gülgez
Altınları satamaz Bu eve düşen gülmez
Ben oğlunu kandırdım Kör olacak kaynanam
Bana dayak atamaz Gelin kadrini bilmez

Yapağı dideceğiz Kapılar boyanıyor
Sözüne gideceğiz Karyolam boyanıyor
Allah çenem kırılsın Çok söyleme kaynana
Harun' u n'ideceğiz Efendim uyanıyor

KAYNANANIN SÖYLEDİĞİ MANİLER

Önünde işini gör İşlerime karışma Cehennemin dibine Barışmazsan barışma	Kız gelin dırdır etme Beni bırakıp gitme Vakitsiz horoz gibi Gece yarısı ötme
Kemer bağla beline Şerbet verim eline Sen gelinim olanda Hına koyum teline (hına : kına)	Geline bak geline Elin vurup beline Geline söz demeyin Çıkar gider eline
Allah'ım düşüverse Şu inatçı geline Elindeki odunlar Vurdurverse beline	Şu dağın ardı meşe Gün bata gölge düşe Oğlumu benden ettin Başına taşlar düşe
Gelin kırkın dolmadı Böyle hilaf olmadı Kaynananla uğraşma Daha kınan solmadı	Ben gördüm gelin hanım Her şeyin yokluğunu Sen satın alamazsın Babamın varlığını
Oğlan pazardan gelir Göğ beygirin eyeri Sen yemek mi yaparsın Eteğimin kenarı	Seni düzenci seni Hani severdin beni Dilin tut hanım gelin Bu evde komam seni
Oğluma çatacağım Seni boşatacağım Sırtına tekme vurup Sokağa atacağım	Sakız gibi her yanım Sen hizmetçi ben hanım Evden kovarım seni Eğer isterse canım
Kaynanayım bakarım Kız görmeğe çıkarım Eğer kız beğenirsem İki beşli takarım	Kız ben sana ne dedim Daha ekmek yemedim Sabahları yattığın Kaynatana demedim
Senin gibi gelirken Hiç yorulma bilmezdim Evde erkek oldumu Hahay hahay gülmezdim	Ah Allah'ım ölüyom Ben öfkemden ölüyom Kaynanama ettiğim Gelinimden buluyom

Hatırımı yıkmayan
Hiç sözümden çıkmayan
Sabahleyin olunca
Çağırarakla kalkmayan

Elmayı alma gelin
Al yere salma gelin
Evde söz sov çok olur
Yüreğine salma gelin

Başı saçaklı gelin
İpten kuşaklı gelin
Dün geldin adam oldun
Leylek bacaklı gelin

Eli elekli gelin
Basma yelekli gelin
Oğlanı ben doğurdum
Şişe bacaklı gelin

Herşeye karıştı elim
Benim de durmadı dilim
Hakkımı helâl ettim
Kızımdan tatlı gelin

Gelin dilekli gelin
Ceyran yürekli gelin
Hamur yoğur çörek yap
Ay şir bilekli gelin

(*ceyran* : geyik cinsinden bir hayvan, *çörek* : ekmek, *şir* : aslan)

Ay gelin gözüm gelin
İşlerim özüm gelin
Neylesin kaynanası
Tembeldir bizim gelin
(*birce* : bir, biricik)

Anam bacım kız gelin
El'ayağı düz gelin
On iki oğul isterim
Birce tane kız gelin

Penceresi demir gelin
Ne buyurdum emir gelin
Oğlanı ben doğurdum
G...mü kemir gelin

Hatırım yıkmaz gelin
Sözümünden çıkmaz gelin
Hiç de buyruk istemez
Lafımdan çıkmaz gelin

Gözleri patlak gelin
Çenesi hortlak gelin
Seni mezar kaçkını
Suratsız hortlak gelin

Çürük gelin ne dersin
Gelin değil hedersin
Yoğurda zehir koydum
Yesin yesin gebersin

Köpek gibi ürüyor
A kız ne iş görüyor
Et-ekmeği olunca
Kelem gibi dürüyor
(*kelem* : lahana)

Seni evden atdurun
Altunları satdurun
Akşam oğlun gelince
Sana dayak atdurun

Sokakta geziyorsun
Oğlumuzu üzüyorsun
Sende ne güzellik var
Maymuna benziyorsun

Akıllı değil delisin
Sen de kaynana olursun
Bana ettiklerini
Gelininden bulursun

Gelin Allah aşkına
Dediğime gidiver
Eğer ekmek yok ise
Yere yazma ediver

Kız bir şey bulamazsan
Git komşudan aliver
Eğer şaşırır isen
Bir nişasta salıver

Gelin gece kuşudur
Münafıklar başıdır
Çarşıda ne var ise
Kocasına taşıdır

Odaya serdim hasır
Evdeki gelin kısır
Kısır olma gelinim
Kuma başına hazır

Başı ağrıdı herkesin
Çekişimiz bitmiyor
A kız senin bildiğin
Yanıldığına yetmiyor

Kaleden su akıyor
Bağrımı ateş yakıyor
Bu zamanın gelini
Sıpa gibi bakıyor

Bahçe çapa istiyor
İşçi para istiyor
Düşük çeneli gelin
Çamdan sopa istiyor

Kız oğlan gelir şimdi
Kalkıp yemek pişirmez
Öyle büyük Allah ki
Senin eline düşürmez⁴

Bulgur verdim serçeye
Pisler bürük peçeye
Bizim gelin benziyor
Dağda uyuz keçiye

EK MANİLER

⁴ Gelin ve kaynana manileri için şu kaynaklar kullanılmıştır:

Mustafa KOÇ, *Gelin-Kaynana Oyunu*, **Türk Folklor Araştırmaları**, III (55), 2. 1954, s. 868.

Hesen GASIMOV, *Bayatılar*, Bakı, 1960, s.109-120.

Muhsin KÖKTÜRK, *Yozgat Manilerinde Yergi*, **Türk Folklor Araştırmaları**, XIV (276), 7. 1972, s. 6373.

Doğan KAYA, *Sivas'ın Acıyurt Köyünden Derlenen Maniler*, **Türk Folklor Araştırmaları**, XIV (279), 10. 1979, s. 6459

Necati DEMİR, *Ordu Manileri*, Erzurum, 1987 (Basılmamış Lisans Tezi).

Nimetullah HAFIZ, *Kosova Türk Halk Edebiyatı Metinleri*, Priştine, 1985, s. 100-101.

Cevat ALTINOK, *Tokat Kaynana Gelin Manileri*, **Tokat Kültür Araştırma Dergisi**, I (1), 3. 1989, s. 28.

Avşar CİHAN, *Kırşehir ve İlçeleri*, Ank., 1990, s. 189.

Ali Berat ALPTEKİN, *Tarihi-Coğrafi Metodu Anonim Halk Şiirine Tatbik Edebilir miyiz?*, **IV. Uluslararası Türk Halk Edebiyatı Semineri**, Eskişehir, 1991, s. 21

Ata ERDOĞDU, *Kastamonu Folkloru 2*, Kastamonu, 1993.

Mustafa USLU, *Kazankaya Türküleri*, **Güneyde Kültür**, V (57), 11. 1993, s. 38

Eyüp AKMAN, *Oycalı Köyü (Araç-Kastamonu) Manileri*, **Güneyde Kültür**, VI (69), 11. 1994, s.32.

Saim SAKAOĞLU, *Yeşilçiftlik / Sultandağı'nda Derlenen Manilerin Temleri Üzerine*, **IV. Afyonkarahisar Araştırmaları Sempozyumu Bildirileri**, Afyonkarahisar, 1995, s.137-142

Selahattin ÖZCAN, *Dursunbey Yöresi Halk Edebiyatı Ürünleri*, Balıkesir, 1995, s.115-117.

Enver MAHMUT- Nedret MAHMUT, *Dobruca Türk Halk Edebiyatı Metinleri*, Ank., 1997, s.127.

Burhan TARLABAŞI, *Eğin Havaları*, Ank., 1997, s. 63.

Çayırdan ot yolarım
Parmağıma dolarım
Çok söyleme kaynana
Saçlarını yolarım

Kaynanalar yılandır
Her sözleri yalandır
Gelinler çiçektir
Her sözleri gerçektir

Yük üstünde dondurma
Kaynana karşımda durma
Gözlerin çapaklanmış
Midemi bulandırma

Kaynananın gezeni
Geline kusur yazanı
Şeytanlarım diyor ki
Çal başına hezanı

Ben bir damla biberim
Yuvarlanır giderim
Çok söyleme kaynana
Oğlunu alır giderim

Irafa bavul koydum
İçine davul koydum
Kaynananın adını
Papazlı gâvur koydum

İki tabak viş(i)ne
Yürü kaynana işine
Yeter beni ağlattın
Çıban çıksın dişine

Kazanın içi salça
Dökülür akça akça
Yaktın beni kül ettin
Şişko gelinim Hatça

Gelişe bak gelişe
Bayılırım yemişe
Gelin bana vermezsen
Gece altına işe

Çarşıda güzeller çok
Gelinden çirkini yok
Makyaj sana az gelir
Kafanı boyaya sok

Ben yaylada kışlarım
Türlü nakış işlerim
Pis gelini görünce
Dayanamam dişlerim

Kartal sinek avlamaz
Köpek kuşa havlamaz
Gelinin akli olsa
Kaynanaya hırlamaz

Allar giyer allanır
Görsem midem bulanır
Kaynanam hamamdayken
Ayva göbek sallanır

ÂŞIK EDEBİYATINDA GELİN-KAYNANA ŞİİRLERİ

Kaynana ile Gelin

Kaynana

Yeter ey kaynakna kes sen dilini
Bu fikirle kamburlattın belini
Her gün akşam öğretirsin oğluna
Bıktım bu çektiğim nedir kaynakna

Sabah kalkarsın dilin durmuyor
Bunamışsın gayrı aklın ermiyor
Oturduğun yerde gözün görmüyor
Bıktım bu çektiğim nedir kaynakna

Yaşın yetmiş senin belin bükülmüş
Kanların kurumuş saçın dökülmüş
Azaların göz göz olmuş sökülmüş
Bıktım bu çektiğim nedir kaynakna

Yeter ey kaynakna fazla söyleme
Alsın canın yalvarırım Mevlâ'ma
Rezil ettin beni ele âleme
Bıktım bu çektiğim nedir kaynakna⁵

Ali Şahin

Gelin

Söylediğim işlere niçin gitmezsin
Oğlum tembih eder sözün tutmazsın
Bir sobanın dahi külün atmazsın
Usandım elinden bıktım a gelin

Döktün ağızımdan otuz iki dişimi
Sen koydun derde benim başımı
Şimdiye kadar kim yapardı işimi
Usandım elinden bıktım a gelin

Sabah çorbasını zorla pişirdim
Yitirdim aklımı gayrı şaşırđım
Kör ol gelin beni derde düşürdüñ
Usandım elinden bıktım a gelin

DESTAN-I KAYNANA İLE GELİN

Âşık Ferkî'nın vücuda getirdiğı bu destanda, geliniyle geçimsizliğe düşen kaynakna onun evden gitmesine sebep olur. Eşinin annesi yüzünden evden ayrıldığına çok üzölen delikanlı da evi terk etmeye karar verir. Kaynana ise ölüm anında eziyetle can verir.

Kaynanayla gelin hasbıhallerin
Dinlesin ehibba bu bir rivayet
Vasfedeyim her bir kıl ü kallerin
Alem-i dünyada olsun adalet

Kaynana oğluna günlerden birgün
Gel evladım sana yapalım düğün
Zira şimdi benim aklım diğçer-gûñ
Alalım bir zenne hesna kıyafet

Oğlu der ki: "Ana işlemez zârım

Validesi der ki: "Gel olma nadim

⁵ Ali ŞAHİN, *Üç Âşıklardan Coşkun Şiirler*, Ankara, 1960, s. 13 (Ali Şahin-Nuri Doğruyol-Celal Dişlioğlu)

Kazanmak yolunda yoktur hiç kârım
Sonra evden gider bunca hep varım
Duğün kurulursa ister ziyafet''

Rah-ı şeriattır ezelden kadim
Her işimize Mevlâ'dır kerîm
Ummadığın yerden gelir hidayet''

Elhasıl bu yüzden kanar evladı
Tutar bir kılavuz dost abadı
Muhabbet ederler her neyse adı
Filancanın kızı eder mi rahat

Pekalâ münasib görür kılavuz
Gider kapıya ol koca öküz
Selâm verir başlar söyleme rumuz
Kızın babası eder türlü feraset

Kız babası der ki: "Gel etme hamuş
Korkarım ol oğlan olmasın sarhoş
Her vakitte kızını ederse der-âgûş
Kavgalar olursa bende ne hacet''

Kılavuz der ki: "Anın bir hilesi
Para kazanmaktır her gün çilesi
Beğzade bulunmuş bütün silsilesi
Konağında olur bunca muhabbet''

Allah'ın emriyle alır nişanı
Götürür haneye zenne-i şanı
Kaynana şad olur söyler lisanı
Cümle dost dost gelir kılar ziyafet

Nikâh altında dururlar bir sâl
Duğün tedarikin ederler ikmâl
Gelin kız kınalı giyinmiş hep al
Âleme gösterir çok şanı şöyret

Giyinmiş kuşanmış güvey girer içeri
Şevk verir gaz lamba misali ahir
Emr-i Hak'la alır yatağın revtan(!)
Ol gece âşıkla maşuk ederler iffet

Üç mah begayet geçirirler ranâ
Sonra başlar validesi iğva
Oğlum hayır etmez bu gelin asla
Bulalım diğer zenne-i nezaket

Kaynanadan gelin işidir meramı
Kalkar sabahleyin etmez kelamı
Kaynana çağırır her neyse namı
Nedir sende bugün bu halet

Gelin der ki: "Senin karadır yüzün
Dünkü gün ne idi erime sözün
Çıksın yüzünde ol iki gözün
Çekesin dünyada hep derd ü mihnet''

Kaynana da der ki: "Avare rezil
Eyledin oğlumun ciğerin metil
Topla aklını başına yoksa bil
Kovarım evimden seni bu saat''

Gelin der ki: "Bunu söyleme bana
Dokuz ay on günde gösteririm sana
Karnımdan çıkacak bir nevzat bina
Bu hane içinde kurarım mekânet''

Kaynana da der ki: "Be hey fahişe
Düşürme beni oğlum ile teşvişe
Sen taze kahpesin türlü endişe
Kurarsın şeytanla sen hezar bid'at''

Gelin der ki: "Sağolsun benim erim
Teslim ettim ana can ile serim
Isıcak odada bulundu yerim
Biz sea edelim sen çok kasavet''

Kaynana der : "Çekil artık yanımdan
Usandırma beni tatlı canımdan
Henüz işittim komşuki hanımdan
Diğer bir ademle ettin mülâkat''

Gelin der ki: "Bunu ettin iftira
Kimmiş diyen yüzüme eylesin ifşa
Hey yazıklar olsun sana bî-perva
Artık senden gelmez gayrı mürüvvet''

Kaynana da der ki: "Bunu da dedin
Yok imiş namusun düşün sen kendin
Beş yüz gurusu senin nikâh senedin
Şimdi oğlum gelir verir nihayet"

Validesi der ki: "Bu senin karın
Anlatmıştır bugün her bir efkârın
Nikâhını ver sen anın yarın
Bulur bin türlü sana kabahat"

Bî-çare âlemde erlere belâ
Başa yazılanlar silinmez asla
Kaynanaya erişir birgün mevta
Ta canı çıkınca çeker eziyet

Hikmet-i Hüda'dır Adem Havva'yı
Havva ol la'linden aldı iğvayı
İğva etti Adem yedi buğdayı
Tard etti cennetten Hallak-ı kudret

Sür'atiyle akşam yetişir oğlan
Bakar odalara görünür zindan
Validesine der ki: "Aman el aman
Nedir siz de söyleyin bu halet"

Oğlu der ki: "Söyledim sana bin kere
Uğrattın beni hayırdan şerre
Alıp başım kaçayım bir yere
Yazık vatanımdan edersin hasret

Bir evde ki olur gün be gün kavga
Bereketin keser Hazret,i Mevlâ
Şimdi zennelerin ahlakı edna
Anlardadır hüküm bilmem ne hikmet

Kudret-i a'zamdır lâzımdır şevki
Şevkinde etti bu cihana terakki
Terakki babında ey ÂŞIK FERKÎ
Ferk eyle cihanı bu da bir hizmet⁶

AĞLASIN

İki şahıs için bir destan yazdım,
Edepsiz geline düşen ağlasın.
Birinden usandım birinden bezdim,
Kötü kaynanaya düşen ağlasın.

Gelin der ki: "Sen ne dersin bunamış?
Sual et komşular seni kınamış,
Artık aklın gitmiş beynin sulanmış."
Kötü kaynanaya düşen ağlasın.

Gelin der ki: "Fazla söyletme beni,
Kalkarsam ayağa çiğnerim seni,
Söyleye söyleye bozdun dümeni."
Kötü kaynanaya düşen ağlasın.

Gelin der ki: "El uzatma gülüme,
Meftun olmuş benim tatlı dilime,
Ezelden sarılmış ince belime."

Kaynana der. "Bana hasım mı geldin?
Çürük elma gibi taşlara çaldın,
Bir oğlum var idi elimden aldın."
Edepsiz geline düşen ağlasın

Kaynana der. "Benim aklım başımda,
Düşman gibi ne gezersin peşimde?
Lezzet yoktur, ekmeğimde aşımda,"
Edepsiz geline düşen ağlasın.

Kaynana der: "Sonra olursun berbat,
Hayâsız eyleme bu kadar inat,
Amma lâkin oğlumdadır kabahat."
Edepsiz geline düşen ağlasın.

Kaynana der: "Onu anne büyüttü,
İki kolu arasında uyuttu,
Sana verdim oğlum beni unuttu,

⁶ Nîmetullah HAFİZ, *Âşık Ferkî'nin Hayatı ve Eserleri*, TFA 1984, Ank., 1984, s. 135-138.

Kötü kaynanaya düşen ağlasın

Edepsiz geline düşen ağlasın.

Gelin der ki: "Kıymetin yok çul kadar,
Sözün tesir etmez geçmez pul kadar,
Artık sana ekmek vermem el kadar."
Kötü kaynanaya düşen ağlasın.

Kaynana der: " Ben doğurdum oğlanı,
Aldın üzerimden eski yorganı,
Yemeye vermezdim acı soğanı."
Edepsiz geline düşen ağlasın

Gelin der ki: "Hor görünme gözüme,
Kulak ver de dikkat eyle sözüme,
Bakar körler gibi bakma yüzüme."
Kötü kaynanaya düşen ağlasın.

Kaynana der: "Edebin yok, hayan yok,
Kim komşuda hatırını soran yok,
Var git yavrum var git sana uyan yok."
Edepsiz geline düşen ağlasın.

Gelin der ki: "Kafan gözün ezerim,
Sallanırım yamacında gezerim,
Buruşuk ağzını çeker büzerim."
Kötü kaynanaya düşen ağlasın.

Kaynana der: "Gelin dilin çürüsün,
Ne yapayım utanmazın birisin,
Daha bir şey demem kökün kurusun."
Edepsiz geline düşen ağlasın.

Gelin, kaynayaya çeker maşayı,
Kaynana dolanır on dört köşeyi,
Kırarlar bardağı tası şişeyi,
Kötü kaynanaya düşen ağlasın.

Kaynanada sopa, gelinde maşa,
Kaynana der: "Oğlum gel bunu boşa
Günden güne girelim mi savaşa?
Edepsiz geline düşen ağlasın.

FEHMİ der ki: "İyisine yetilmez,
Balık olsa bile gölde tutulmaz,
İyi, kötü ola, namus satılmaz."
İki dert içinde kalan ağlasın⁷

GELİN-KAYNANA

Kaynana köpürmüş gelini üzgün,
Komşular toplanmış hep doludizgin,
İkisi de biri birinden bezgin,
Yarışa gidiyor gelin-kaynana.

Akşam olur oğlan evine gelir,
Suçluyu bulamaz ölmeden ölür,
En son hırsını da gelinden alır,
Şişer durur yanda zalim kaynana.

Gelin ağlar durur kalmış köşede,
Görümce-kaynana hazır tetikte,
Oğlan aç acına yatar döşekte,
Sabahı bekliyor namlı kaynana.

Sabah olur oğlan işine kalkar,
Kaynana meydana bayrağı kurar,
Gelin de bu sefer saçını yolar,
Gemini geiyor hâlâ kaynana.

⁷ Ramazan ÇİFTLİKÇİ, Arapkirli Halk Şairi Fehmi Gür, Hayatı-Sanatı-Şiirlerinden Seçmeler, Malatya [1997], s. 148-151.

Görüm ortadadır pek gücü yetmez,
Geline bindirir anayı çekmez,
Komşular da artık imdada gelmez,
Dilde meşhur olmuş zalim kaynana. Ocağı söndürmüş gelin kaynana.⁸

Akşam yine oğlan kalır belâda,
Geçmiş gitmiş gelin yoktur ortada,
ÖZKANİ der boşanmalar sırada,

GELİN-KAYNANA *

Kaynana

Gız anam bah sehet dokguza geliy,
Taması düşürsem erükler galıy,
Alemin gelini dut dibi yolıy,
Elee mi yapışur sen de yolsana.

Senin yüreğinde heç yoh mu tasan,
Acuh erken gahsan tabah yıhasan,
Anam bülmiyem ki neye şifasan,
Ahan acuh adet töre bülsene.

Gız asılım sende mantuhsuz yohdur,
İş görmen yoh amma horatan çohdur,
Sen ancah saçlarıy telini tahdur,
Parlım bi de başa leğen alsana.

Hele bah ki sende heç haya var mı?
Üç aylık gelin de heç "gocam" der mi?
Yohsam senin gocan cehanda bir mi?
Bah teze gelinsen ağır olsana.

Ömrümde görmedim ben bele garı,
Çünkü yememişsen goca şamarı,
Çatlamış bi kere annıy damarı,
Gel azcuh ta saçlarımı yolsana.

Gelin

Artık işin yohsa gel çile doldur,
Sana kim dedi ki dokuzda kaldır,
Tut bir hizmetçi de dut dibi yoldur,
Ben öyle dut dibi falan yolamam.

Tasa olan yerde saadet olmaz,
Sen varken tabaklar bulaşık kalmaz,
Âdeti töreyi hafızam almaz,
Ben öyle mantıksız adet bilemem.

Sen çih da damına pestili yaydır,
O gocamın bileceği bir şeydir,
Azıcık büyük ol da kendini saydır,
Ben şapka alırım leğen alamam.

Sen kurumuş gölsün biz henüz suyuz,
Biz zaten hepimiz şişman bir soyuz,
Kocamla beraber yüz kırk kiloyuz,
Bundan daha fazla ağır olamam.

Sana ne olmuşsa felekten olmuş,
Bak yaşın ellibeş atmışı bulmuş,
Başında yolacak saçın mı kalmış,
Gelsin kocam yolsun ben saç yolamam.

Sennen horatada edilmez yarış,
Dokguzdan sonra da yorgannan sarış,
Çatlıyacak senin dilin bir garış,
Ojalı barmağa zil de alsana.⁹

⁸ Halil ÖZKAN, *Özkani'den Bir Demet*, Ank., 1985, s. 19.

* Şiir, *Alaattin Sağ*'dan tespit edilmiştir.

⁹ Ali Rıza ÖNDER, *Erzincan'da Mizah*, TFA, VI (129),4. 1960, s. 2130.

GELİNLE KAYNANA TUTTU GÜREŞİ

Evde çıktı iki meydan savaşı
Biri bitti biri bitti bitecek
Gelinle kaynana tuttu güreşi
Biri yattı biri yattı yatacak

Ben de duyamadın sözün başını
Gıcırdattı anam sıktı dişini
Yerden kalkmayan o eğri kaşını
Biri çattı biri çattı çatacak

Havayı sarınca savaş kokusu
Başladı hanımın kuru sıkısı
Denizli horozu gibi ikisi
Biri öttü biri öttü ötecek

Aracının dayak yemek kaderi
Ara yere saldı, yine pederi
Garibi ortada ileri-geri
Biri itti biri itti itecek

Çekilmiyor bunların gayrı kahiri
Terk eylesem derim köyü şehiri
Gizlice yemeğe fare zehiri
Biri kattı biri kattı katacak

Ben giderim onu ile kömüre
İkisi de bakmaz aşı, hamura
İtişe kakışa varıp çamura
Biri battı biri battı batacak

Kim demiş hanımın gözleri şaşı
Üç yerden yarıldı anamın kaşı
Gördünüz attı son iki taşı
Biri tuttu biri tuttu tutacak

Adım RASİM ben de attım havamı
Zor aldım elinden bakır tavamı
Karakolda biter maçın devamı
Biri bitti biri bitti bitecek¹⁰

* * *

GELİN-KAYNANA

Gelin:

Çaputları çıkararak, peşli bindallı giyek.
Kız ana kevgir getir, eccük de hedik yiyek.
Baba çıksın o ne ki, çalkamayı n'ideyim.
Beni böyle çatlatan kaynanaya ne deyim.

Kaynana:

Hanım, canım dedikçe kabarmın maya gibi
"Bir kahve pişir" desek oynaman kaya gibi,
Olmaz olası gelin, çarhudun kızı seni,
Beynime kan sıçradı, malamat ettin beni.

Gelin:

Oğlun Mehmet gelince, ağzını bıçak açmaz,
Pisik gibi büzüldün, bunlar gözümünden kaçmaz,
Boncuk ile cıncık ile kime çalım satıyon?

¹⁰ Rasim KÖROĞLU, *Körün Taşı-Taşlamalar*, Eskişehir, 1999, s. 10-11.

Durduk yere mahleyi birbirine katıyon.

Kaynana:

Eczanenin önünde tanko gibi kırittın
Mahkeme Çarşısında kelle gibi sırittın
Seni çırak çıkarttı Fadik'le Zöhre Bacı
Kafanda kıracağıım tıttık ile tokacı¹¹

(*çaput* : eskimiş yırtık bez, *peşli* : kadın elbisesi, *kevgir* : süzgeç, *hedik* : kaynatılmış buğday, *baba çıksın* : beddua sözü, *çalkama* : ayran, katık, *kabarmak* : gururlanmak, büyükmek, *çarhudun kızı* : hakaret sözü, *pisik* : kedi, *cıncık* : bilye, misket, *tanko* : sosyete, *tıttık* : takunya, *tokaç* : kilim ve yün yıkamada kullanılan eşya)

GELİN KAYNANA KAVGASI

- Aldı kaynana: Bu nasıl tavır kız, bu nasıl surat
Sabah sabah çalım, sattığın yeter!
Pabuç incirinin dikenini gibi
Gözümün içine battığın yeter!
- Aldı gelin: Sen var ya sen, eski-püskü çaput çul
Beş kocayı yere gömdün, koca dul
Daha gün doğmadan, elinde davul
Kalk diye başımda bittiğin yeter!
- Aldı kaynana: O kambur Döndü'ye nasılda kandım
Ne bileyim adam olursun sandım
Kız ben senin dırdırından usandım
Her günümü zehir ettiğin yeter!
- Aldı gelin: Dilin dil değil ki, dikenli çalı
Beş para etmezsin, eskici malı
Yırtık, sökük, delik pamuk haralı
Gidip gelip bana çattığın yeter!
- Aldı kaynana: Fazla çene çalma, bırak çalım
Kaşın gözün şişmiş, uyku tulumu
Sırtına alıp da çaput çulumu

¹¹ Necati ACARKAN, *Gelin Kaynana Şiir*, Sivas Folkloru, III (29), 6. 1975, s. 13.

Yan gelip gün boyu yattığın yeter!

Aldı gelin: Bana gelip kaynanalık taslama
Git başımdan gelip bana toslama
Tezek dolu soba gibi tıslama
Çekmez baca gibi tüttüğün yeter!

Aldı kaynana: Gözü kör olası, sütü taşırdın
Çerezleri avuç avuç aşırdın
Yedin içtin yattın göbek şişirdin
Karnını ileri ittiğin, yeter!

Aldı gelin: Damarında kan kalmamış çekilmiş
Ağzında bir diş kalmamış dökülmüş
Zemheri suratlı belin bükülmüş
Kart horozlar gibi, öttüğün yeter!

Aldı kaynana: Soyun ya davulcu ya dümbelekçi
Baban bir sepetçi, anan elekçi
Hadi ordan kurtlu, ham çökelekçi
Dikine dikine gittiğin yeter!

Aldı gelin: Oğlun bir sünepe, var mı ki akli
Hiçbir zaman beni, görmedi haklı
Kör şeytan suratlı, maşa bacaklı
Hergün bir iftira attığın yeter!

Aldı kaynana: Oğlumu da yaktın mıymıntı seni
Akşam oldu yeter, söyletme beni
Pis pasaklı söyle, nedir nedeni?
İki de bir evden pottuğun yeter!

Aldı gelin: Deliklere girdin beni gözledin
Deve kuşu hep kafanı, gizledin
Nere gitsem adım adım izledin
Beni koyun gibi güttüğün yeter!

Aldı kaynana: Yoluk tavuk bile yaptı beş cüçük
Kısır keçi doğurmadın bir çocuk
Nerde ıraftaki pastırma sucuk
Üç günde yalayıp yuttuğun yeter!

Aldı gelin: Yemeyi içmeyi sayıklar gibi

Karnın şişmiş tıpkı yayıklar gibi
Aynı çöplükteki, tavuklar gibi
Sandığımı açıp, dittiğin yeter!

Aldı kaynana: Gene ne yiyorsun, zıbarasınca
Arı sokup dili, kabarasınca
Biraz da bana ver geberesice
Şapırdataraktan tattığın yeter!

Aldı gelin: Oğlun nar getirmiş, nasılsa eve
Al şu kabuğunu, ye geve geve
Fazla dırdır, etme hörgüçlü deve
Senin şu yakamdan, tuttuğun yeter!

KAHYAOĞLU, sende atma bir daha
Gelin kaynanaya çatma bir daha
Yangına körükle gitme bir daha
Senin de bala tuz kattığın yeter!

Gelin-Kaynana

(Hüseyin Yurdabak, **Şiirle Yaşayanlar**, Ankara, 2002, s.105.)

Bayram Durbilmez, **Taşpınarlı Halk Şairleri**, Kayseri, 2004, s. 143-144.

Derleyen: Sümevra Şahin